

Sygn. akt: C 1128/23

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2024 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Andrzej Antkiewicz
Protokolant:	stażysta Joanna Rakoczy

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2024 r. w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z **powództwa (...) w W.**

przeciwko P. L.

o zapłatę

I. uchyla w całości wyrok zaoczny z dnia 18 grudnia 2023 roku;

II. umarza postępowanie co do żądania zapłaty kwoty 1.006,00 zł;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 78.496,83 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych 83/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 czerwca 2023 r. do dnia zapłaty;

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie od następujących kwot:

- od kwoty 79.502,83 zł od dnia 16 marca 2023 roku do dnia 11 maja 2023 roku,

- od kwoty 79.496,83 zł od dnia 12 maja 2023 roku do dnia 26 czerwca 2023 roku.

V. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.393,00 zł (dziewięć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt trzy złote 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu,

z tym zastrzeżeniem, że pozwany wpłacił na poczet tej kwoty w toku procesu 2.494,00 zł, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 6.899,00 zł od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

VI. oddala wniosek pozwanego o rozłożenie należności na raty;

VII. opłatą od sprzeciwu od wyroku zaocznego, od której pozwany był zwolniony, obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 1128/23

UZASADNIENIE

wyroku

(...) w W. wniósł o zasądzenie od P. L. kwoty 79.502,83 zł. W pozwie wskazano, że na zadłużenie pozwanego składają się następujące kwoty:

- 74.273,60zł z tytułu zwrotu kredytu udzielonego pozwanemu,
- 4.359,18 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek umownych,
- 870,05 zł tytułem odsetek umownych za opóźnienie.

Powódka wniosła też o zasądzenie dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie od żądanej kwoty od dnia następnego po wniesieniu pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony zawarły umowę kredytu na kwotę 98.492,53 zł. Wobec opóźnienia pozwanego w spłacie kredytu powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy, a następnie złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy.

Wyrokiem zaocznym z dnia 18 grudnia 2023 r. Sąd uwzględnił powództwo w całości (k. 73 akt).

W sprzeciwie od wyroku zaocznego pozwany zarzucił:

- a) błędną ocenę zebranego materiału dowodowego poprzez niewłaściwe nadanie znaczenia umowie łączącej strony, a przede wszystkim zapisom umowy, podczas gdyby sąd nadał prawidłowe znaczenie umowie to nie doszedłby do wniosku, że jej zapisy są wiążące,
- b) stosowanie przez powódkę klauzul niedozwolonych w zakresie pozaodsetkowych kosztów kredytu i ich sprzeczność z dobrymi obyczajami,
- c) niezastosowanie art. 320 k.p.c. i nierozłożenie zasądzonej kwoty na raty,
- d) niezastosowanie art. 102 k.p.c.

Pozwany wskazał na swoją trudną sytuację finansową i wniósł o oddalenie powództwa w całości, a w razie nieuznania sprzeciwu za zasadny, o rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia i nieobciążanie go kosztami sądowymi (k. 76-80 akt).

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa, w związku z dokonaniem przez pozwanego wpłat po dniu wniesienia pozwu w kwocie 3.500 zł, cofnęła pozew częściowo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia i ograniczyła powództwo wnosząc o zasądzenie kwoty 78.496,83 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 27 czerwca 2023 r. Nadto podtrzymała pozew o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od kwot:

- 79.502,83 zł za okres od dnia wniesienia pozwu, tj. 16 marca 2023 r. do dnia wpłaty kwoty 1.000 zł, tj. do dnia 11 maja 2023 r., z czego 6 zł zaliczono na kapitał, a 994 zł na poczet opłaty od pozwu,
- 79.496,83 zł za okres od 12 maja 2023 r. do 26 czerwca 2023 r., tj. do dnia wpłaty kolejnej kwoty 1.000 zł, zaliczonej w całości na kapitał.

Powódka wskazała, że pozostałą kwotę 2.494 zł zaliczono na poczet opłaty od pozwu (k. 93-100 akt).

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy był bezsporny.

Na podstawie aneksu z dnia 1 września 2022 r. do umowy kredytowej z dnia 14 grudnia 2018 roku strony ustaliły, że zobowiązanie pozwanego wobec (...) (dalej także: Bank) z tytułu umowy o kredyt konsolidacyjny wynosi na dzień 10 sierpnia 2020 r. 74.573,59 zł Kredytobiorca wyraził zgodę na kapitalizację zaległości w spłacie i naliczenie odsetek do dnia podpisania aneksu oraz zobowiązał się spłacić zadłużenie wraz z należnymi odsetkami umownymi na warunkach określonych w umowie kredytu i aneksie, przy czym Bank udzielił karencji w spłacie na okres miesiąca, a okres kredytowania wydłużył o 53 miesiące.

W umowie kredytu konsolidacyjnego z 14 grudnia 2018 r. wskazano, że Bank udziela kredytu w kwocie 98.492,53 zł. Należność ta miała być spłacona w 120 ratach kapitałowo - odsetkowych płatnych nie później niż do 11 dnia każdego miesiąca. Za udzielenie kredytu Bank naliczył prowizję w wysokości 9.061,31 zł.

Pozwany nie spłacał regularnie kredytu. Saldo zaległości w spłacie kredytu na dzień 13 grudnia 2022 r. wynosiło 3.700,31 zł, a rata kredytu 1.228,59 zł. Wezwaniem ostatecznym z 13 grudnia 2022 r. Bank wezwał pozwanego do spłaty zadłużenia w kwocie 2.469,18 zł w terminie 14 dni roboczych od otrzymania pisma pod rygorem wypowiedzenia umowy.

W związku z dalszym brakiem spłat rat kredytowych (...) pismem z 12 stycznia 2023 r. wypowiedział pozwanemu umowę kredytu w terminie 30 dni pod rygorem postawienia całego zadłużenie w stan natychmiastowej wymagalności. Wskazał, że na dzień sporządzenia wypowiedzenia zadłużenie pozwanego wyniosło 4.745,90 zł, czyli cztery raty. Okres wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni od momentu doręczenia pisma z 12 stycznia 2023 r., co nastąpiło 18 stycznia 2023 r.

Dowody: umowa kredytowa, aneks do umowy, wezwanie do zapłaty, pismo o wypowiedzeniu umowy, potwierdzenia doręczeń, wyciąg z ksiąg bankowych, wydruk historii rachunku dedykowanego do spłaty kredytu, harmonogramy spłat, historia rachunku kredytowego - k. 15-20, 23, 42-65, 105-106, 140-142, 147-168 akt

Pozwany osiąga dochody z tytułu umowy o pracę w wysokości najniższego wynagrodzenia – 3.220 zł miesięcznie, na utrzymaniu ma żonę i 3 małoletnich dzieci. Jego żona nie pracuje. Pozwany otrzymuje na dzieci świadczenie 800+, nie otrzymuje zasiłku rodzinnego ze względu na przekroczenie progu dochodowego. Za prąd płaci ok. 500 zł miesięcznie, na opał wydaje na rok ok. 3.000-4.000 zł, płaci też za telefony i telewizję ok. 300 zł miesięcznie. Pozwany posiada wiele zadłużeń, w tym jeszcze jeden kredyt w (...), pożyczki w P., w (...). Miesięczne obciążenie z tytułu zadłużeń jest większe niż zarobki pozwanego.

Okoliczności niesporne: przesłuchanie pozwanego – k. 171-171v akt

W ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości, albowiem strona powodowa wykazała dokumentami zawarcie umowy kredytu, jej wypowiedzenie oraz wysokość zadłużenia w zakresie kapitału i odsetek kredytu (art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe).

Wobec częściowego cofnięcia pozwu w zakresie spłaconego w toku postępowania kapitału i zrzeczenia się w tym zakresie roszczenia, Sąd umorzył postępowanie na mocy art. 355 k.p.c., uznając cofnięcie pozwu za dopuszczalne (art. 203 § 1 i 4 k.p.c.). Wobec częściowego cofnięcia pozwu i ograniczenia roszczenia, Sąd uchylił wyrok zaoczny w całości i orzekł na nowo o żądaniu pozwu (art. 347 k.p.c.).

Sąd nie podzielił zarzutu pozwanego, że postanowienia zawarte w umowie, w szczególności co do prowizji za udzielenie kredytu stanowiły niedozwolone klauzule umowne. Pozwanemu udzielono kredytu konsolidacyjnego. Pozwany został poinformowany o wysokości prowizji. W momencie podpisania aneksu do umowy nie kwestionował jej wysokości. Przed podpisaniem umowy i aneksu pozwany został poinformowany o ich warunkach, był świadomy wysokości prowizji i sam wnioskował o zawarcie umowy kredytu oraz aneksu, godząc się na warunki proponowane przez Bank. Brak jest podstaw do zwolnienia pozwanego w tych okolicznościach od odpowiedzialności za zapłatę prowizji. Zgodnie z art. 69 ust. 2 prawa bankowego w umowie kredytu bank może określać sposób zabezpieczenia jego spłaty i wysokość prowizji, jeśli umowa ją przewiduje. Z przepisu art. 69 ust. 2 pkt 9 prawa bankowego wynika, że zastrzeżenie

provizji nie jest elementem przedmiotowo koniecznym umowy kredytu, gdy jednak strony umowy decydują się na takie zastrzeżenie (co stanowi w praktyce regułę), to powinno być ono zawarte w umowie. Wysokość prowizji za udzielenie kredytu może być ustalona kwotowo (podanie w umowie konkretnej kwoty) lub procentowo od wysokości udzielanego kredytu. Jeśli kredyt udzielony na podstawie umowy jest kredytem konsumenckim, *lex specialis* w stosunku do art. 69 ust. 2 pr. bank. stanowią postanowienia ustawy z dnia 12 maja 201 r. o kredycie konsumenckim (dalej: u.k.k.). Art. 30 ust. 1 tej ustawy wprowadza obowiązek określenia w umowie kredytu konsumenckiego m.in.: informację o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności o opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki, na jakich koszty te mogą ulec zmianie (pkt 10). Według u.k.k. obowiązują ustawowe limity kosztów pozaodsetkowych (zob. art. 36a–36d). Ustawodawca dopuszcza pobieranie od konsumentów opłat, prowizji i innych kosztów w granicach tych limitów. Według art. 36a ust. 2 u.k.k. pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. Maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:

w którym poszczególne symbole oznaczają:

(...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

Prowizja ustalona w umowie kredytu z dnia 14 grudnia 2018 r. nie przekracza maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, dlatego w ocenie Sądu brak jest podstaw do kwestionowania jej wysokości.

W ocenie Sądu wobec pozwanego nie można było zastosować dobrodziejstwa rozłożenia zasądzonej należności na raty (art. 320 k.p.c.). Pozwany osiąga niskie dochody i posiada liczne zadłużenia, nie jest więc w stanie w ocenie Sądu spłacać zadłużenia wobec Banku w rozsądnych ratach. Co więcej, przy obecnych dochodach, nie jest nawet w stanie spłacać rat przez siebie zaproponowanych, tj. po 500 zł miesięcznie. Przy takich ratach Bank musiałby czekać na spłatę zadłużenia przez wiele lat, co znacznie wydłużyłoby okres kredytowania, który według aneksu do umowy i tak został wydłużony. Rozłożenie na raty musi uwzględniać również sytuację wierzyciela i jest wskazane w sytuacji, kiedy pozwany daje rękojmię spłaty zadłużenia w ratach, a okres spłaty rat nie jest zbyt odległy. Wysokość rat musi być dostosowana nie tylko do możliwości płatniczych dłużnika, ale i uwzględniać interes wierzyciela, który jest zainteresowany jak najszybszym odzyskaniem wymagalnego zadłużenia. Nadto, rozłożenie na raty jest wskazane w sytuacji, gdy pozwany popadnie w opóźnienie w spłacie zadłużenia z przyczyn od siebie niezależnych. Taka zaś sytuacja nie występuje w tej sprawie. Pozwany nie wskazał na żadną z takich okoliczności, np. chorobę, utratę pracy przez niego lub żonę.

Odsetki umowne zasądzono na podstawie art. 359 § 1 i § 2¹ k.p.c. oraz art. 481 § 2¹ k.c.

Dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie od kapitału i skapitalizowanych odsetek zasądzono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powódka wygrała sprawę w całości. Na koszty powódki składały się: opłata od pozwu – 3.976 zł, opłata skarbową uiszczona od pełnomocnictwa na rzecz Urzędu Miasta G. – 17 zł i koszty zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych 5.400 zł. Ponieważ pozwany zapłacił w toku procesu kwotę 2.494 zł na poczet opłaty od pozwu, co wynika z pisma powódki z 29 stycznia 2024 r., Sąd uwzględnił tę okoliczność i zastrzegł ten fakt w treści wyroku, aby nie dopuścić do powtórnego wyegzekwowania tej samej kwoty.

O odsetkach za opóźnienie od pozostałych kosztów procesu orzeczono na mocy art. 98 § 1¹ k.p.c.

Opłatą od sprzeciwu, od uiszczenia której pozwany został zwolniony, obciążono Skarb Państwa na mocy art. 348 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c.